

MUSEUM STADSKASTEEL ZALTBOMMEL

JAARVERSLAG MUSEUM STADSKASTEEL ZALTBOMMEL 2025

Zaltbommel, maart 2026

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
2. Doelstellingen	3
3. Jaaroverzicht 2025	4
3.1 Herinrichting	4
3.2 Tentoonstellingen en activiteiten	4
3.5 Beheer en Restauratie	6
3.6 Collectie	6
3.7 Samenwerkingen en subsidies	7
3.8 Publicaties	7
4. Organisatie	7
4.1 Samenstelling bestuur	8
4.2 Vrijwilligers	8
4.3 Vertrouwenspersoon	9
4.5.1 Conservator	9
4.5.2 Coördinator/beheerder	10
5. PR, marketing en communicatie	10
6. Museumtuin	11
7. Educatie	11
7.1 Doelstelling	11
7.2 Organisatie MuseumAtelier	11
7.3 Educatielessen in het Museum	12
7.4 Buitenschoolse workshops en atelierlessen	12
7.5 Erfgoedlessen op school	12
7.6 Educatieprojecten in samenwerking met o.a. Museum Stadskasteel	12
7.7 Educatieplannen in 2026	13
8. Algemene info	14
9. Jaarrekening	15

1. Inleiding

In 2025 heeft het museum belangrijke stappen gezet in de verdere ontwikkeling van presentatie, publieksbeleving en collectiebeheer.

De herinrichting van het museum werd voortgezet met een vernieuwde entreehal, een geïntegreerde museumwinkel en nieuwe vaste presentaties, waaronder een collectie stadsgezichten in het Museumcafé. Ook werd de Maarten van Rossemkamer uitgebreid met interactieve multimediatoepassingen die bezoekers extra verdieping bieden. In de museumtuin zorgden een nieuwe muurschildering en vernieuwde informatievoorziening voor een eigentijdse uitstraling. Daarnaast zijn voorbereidingen gestart voor de toekomstige herinrichting van de grote zaal.

Naast de vaste presentatie organiseerde het museum in 2025 diverse tentoonstellingen en publieksactiviteiten. Met exposities over kunstenaar Duncan Obreen, de geschiedenis van de brugverbindingen rond Zaltbommel en de herijking van de collectie wist het museum actuele thema's te verbinden aan lokaal erfgoed en kunst. Publieksactiviteiten zoals lezingen, een historische theatervertelling en speciale presentaties trokken een breed publiek en versterkten de samenwerking met regionale partners.

Ook op het gebied van collectieontwikkeling kende 2025 een waardevol jaar. Dankzij schenkingen kon het museum verschillende kunstwerken, historische objecten en archivalia aan de collectie toevoegen, waarmee het cultureel erfgoed van Zaltbommel en de regio verder is verrijkt.

2. Doelstellingen

In het jaar 2025 heeft het museum gewerkt aan 3 belangrijke doelstellingen:

1. Het vergroten van het bezoekersaantal en het verbreden van de doelgroepen;
2. Aandacht voor 'beleving' en 'ervaring' i.p.v. het enkel tonen van museumstukken;
3. Verruimen tentoonstellingsmogelijkheden met gemeente en stichting Monumentenbezit (mogelijkheid voor paviljoen in de tuin).

Ad 1. Bezoekersaantallen

Ook in 2025 heeft het museum ingezet op het vergroten van het aantal bezoekers en het verbreden van de doelgroepen. Het publieksbereik in 2024 was 8.980 bezoekers.

In 2025 waren de aantallen:

Bezoekers museum	: 6.888
Bezoekers evenementen	: 205
Deelnemers educatie	: 2.568
Totaal	: 9.661

Ook bezoeken een groot aantal mensen, tijdens de openingstijden van het Museum, de gratis Museumtuin en/of het Museumcafé. Deze aantallen mensen worden niet geadministreerd, naar schatting gaat het om ruim 3000 mensen per jaar.

In 2026 streeft het Museum Stadskasteel naar een verdere verhoging van het aantal bezoekers. Dit als gevolg van de nieuwe inrichting van het museum en het organiseren van meer activiteiten.

Om een significante stijging te kunnen bewerkstelligen is een ruimere openingstijd noodzakelijk. Het museum is nu open in de middagen, met uitzondering van de maandag.

Om het museum in de ochtenduren te openen zijn meer vrijwilligers nodig die de ontvangstbalie- en cafédiensten kunnen uitvoeren. Dat lijkt op de korte termijn niet haalbaar.

Ad. 2. Aandacht voor 'beleving' en 'ervaring' ipv het enkel tonen van museumstukken;

Dankzij de herinrichting van de ruimtes, gebruik van licht en andere indelingen kunnen bezoekers exposities en getoonde stukken anders beleven. Er is dankzij sponsoring en subsidies meer aandacht gekomen voor video en animatie. Bezoekers worden meegenomen in verhaallijnen en kunnen zo de geschiedenis tot zich nemen en historische momenten en -stukken beter plaatsen. Deze verhaallijnen zijn tot stand gekomen in samenwerkingen met andere musea zoals Slot Loevestein, het Driels museum en Historisch museum Hedel.

Ad.3. Verruiming tentoonstellingsmogelijkheden met gemeente en Monumentenbezit.

Ten opzichte van 2024 is ons doel hetzelfde gebleven: meer expositieruimte om de collectie beter tot z'n recht te laten komen en belangrijke stukken die nu nog in depot zijn tonen. Er zijn vorderingen gemaakt. Dankzij wethouder Ed Goossens worden er constructieve gesprekken gevoerd met stichting Monumentenbezit, de gemeente en de voorzitter van het museum en wordt er gewerkt aan de plannen voor een paviljoen. De realisatie wordt in 2026 verwacht. Ook zijn er constructieve gesprekken gevoerd met de Fiep Westendorp Foundation, als eigenaar van een deel van de Fiep Westendorp collectie, over een nieuwe ruimte voor deze collectie in eerst een ruimte bij het Museumcafé en later het paviljoen.

3. Jaaroverzicht 2025

3.1 Herinrichting

In 2025 heeft het museum de herinrichting van de museumzalen voortgezet. De hal is opgeknapt en de winkel is daarin geïntegreerd. Het verplaatsen van de winkel bood de ruimte om een nieuwe vaste opstelling van stadsgezichten te realiseren in het Museumcafé.

In de Maarten van Rossemkamer zijn twee nieuwe multimediameubels geïnstalleerd. Deze zijn het resultaat van twee verschillende samenwerkingsprojecten. Uit het samenwerkingsproject met het Flipje- en Streekmuseum Tiel heeft het museum een animatiefilm kunnen realiseren, gemaakt door Xavier van Delft. De bezoeker kan deze, en andere filmpjes over de collectie, bekijken op een scherm met twee luisterschijven. Op 17 mei 2025 is de film feestelijk gepresenteerd. Het andere multimediасherm is het resultaat van een samenwerkingsproject met Slot Loevestein en Bureau Toerisme Rivierenland. Dit is een interactieve kaart over Maarten van Rossem en zijn bezittingen. De multimediatafels bieden de bezoeker extra verdieping.

De presentatie in de tuin is aangevuld met een grote muurschildering door Ellen Holleman. Verder zijn enkele nieuwe informatiebordjes gemaakt in de huisstijl. Aan het einde van 2025 is begonnen met het voorbereiden van de grote zaal op de toekomstige herinrichting.

3.2 Tentoonstellingen en activiteiten

In 2025 heeft het museum verschillende tentoonstellingen georganiseerd in het Museumcafé.

- **Tentoonstelling 'Duncan Obreen' (28 januari – 23 maart)**
Deze expositie is opgezet naar aanleiding van een grote schenking van tekeningen,

grafisch werk en schilderijen van kunstenaar Duncan Obreen (1945-2010), die in de jaren '60 in Zaltbommel werkte.

- **Tentoonstelling 'Bruggenbouwers' (1 april – 8 juni)**
In 2025 vierde Nederland 80 jaar bevrijding. Samen met het Historisch Museum Hedel en het Driels Museum werkte het museum mee aan het educatieproject Bruggenbouwers. In de tentoonstelling stond de geschiedenis van de brugverbindingen bij Zaltbommel centraal, met speciale aandacht voor de oorlogsperiode.
- **Tentoonstelling 'Herijking collectie' (1 oktober-15 december)**
De herijking van de museumcollectie heeft geleid tot een kleine expositie van objecten die uit de museumcollectie worden afgestoten.

3.3. Publieksactiviteiten

Ter aanvulling op onze vaste collectie en tentoonstellingen heeft het museum verschillende publieksactiviteiten georganiseerd.

- In maart organiseerde het museum de 'Kasteelquiz', in samenwerking met Slot Loevestein en Bureau Toerisme. Daarbij hoorde een theatervertelling met acteurs, die in de huid kropen van Maarten van Rossem en Hugo de Groot.
- Lezing over Onder den Sint Maarten op Wereld Art Nouveau dag door de conservator
- Kunstrondje XXL met exposanten Marianne Grim en Silvia Noordermeer
- Publiekspresentatie over F.W. De Virieu en de Stadswallen van Zaltbommel voor de Stadswallendag. Bezocht door commissaris van de Koning Daniël Wigboldus.

3.4 Aanwinsten

In 2025 heeft het museum verschillende objecten aan de museumcollectie kunnen toevoegen:

- De Sint-Maartenskerk, gezien af de stadswal door Broeder Paulus, ca. 1953, houtsnede (schenking, inv. 05080)
- Stadsplattegrond van Zaltbommel door Nicolaes van Geelkercken, 1654, gravure (schenking, inv. 05085)
- 25 originele aquarellen van Rob Reis, gepubliceerd in het boekje Rob en Robbies Streekvertelsels (schenking, inv. 04283 t/m 04307)
- Mahonie en coromandelhouten tafelklok van Onder den Sint Maarten, ca. 1906-1910, (schenking, inv. 04309)
- Twee etsen van Willem Witjens, voorstellende een Gezicht op Hattem en de Watermolen bij Meaux (jaren '30) (schenking, inv. 04311 en 04312)
- Verschillende objecten van de Fanfare Juliana uit Rossum (schenking John Vogel, moet nog worden ingevoerd).

Afstotingen

In 2025 is het museum begonnen met het herijken van de collectie. Verschillende irrelevante stukken zonder inventarisnummer zijn afgestoten. Het museum heeft een overzicht gemaakt van deze objecten. Een groep objecten met inventarisnummer én bekende herkomst is begin 2026 op de Afstotingsdatabase geplaatst.

Bruiklenen

Inkomende bruiklenen:

- Langdurige bruiklenen lopen door.
- Langdurige bruiklenen van Museum Het Valkhof zijn na een audit verlengd tot 23 mei 2027
- Bruikleen beeldje 'Bommelaertje' van Karen de Bondt

Uitgaande bruiklenen:

- Wijzerplaat van de Gasthuistoren (inv. 00288) in langdurige bruikleen gegeven aan Stichting Sint-Maarten te Zaltbommel (sinds 11 februari 2025)
- Bronzen vat (grape) (inv. 00285) in onderbruikleen gegeven aan het Elizabeth Weeshuismuseum in Culemborg (21 december 2024-28 februari 2025).
- Tentoonstelling 'Groot Bommels Gasthuis (21 mei – 31 december)
Het museum heeft met informatie en bruiklenen een belangrijke bijdrage geleverd aan de tentoonstelling over de geschiedenis van het Groot Bommels Gasthuis, die sinds de opening van de JBZ-locatie in Zaltbommel, in de wachtruimte van de polikliniek te zien is.
- Twee avondmaalsbekers uit Well (inv. 03405 en 03406) zijn tijdens Open Monumentendag geëxposeerd in de kerk in Well (13 en 14 september)
- Diverse collectiestukken in bruikleen gegeven aan Jacqueline Jans van het MuseumAtelier ten behoeve van educatieve projecten.

Geretourneerde bruiklenen:

- Verschillende oude staatsieportretten zijn retour gegaan naar de gemeente Maasdriel

3.5 Beheer en Restauratie

In 2025 is het Beheer- en Behoudplan geactualiseerd. Verder heeft het museum stappen gezet in het monitoren van klimaat- en lichtmetingen, middels mobiele hydrografen in de vitrines. Deze metingen worden wekelijks verricht.

Het portret van Maarten van Rossem door A.F. van Goelst-Meijer (inv. 02154) is schoongemaakt.

Het schilderij over de Watersnood door Pieter Alardus Haaxman (inv. 04310), is schoongemaakt en gerestaureerd.

3.6 Collectie

Het museum is in 2025 begonnen met het actualiseren van de objectgegevens in het collectieregistratiesysteem. Ook is begonnen met het herijken van de collectie. Conform het collectieplan 2024-2027 wil het museum stapsgewijs overbodige en irrelevante objecten uit de collectie afstoten, zodat andere objecten beter bewaard kunnen worden. De conservator werkt hierin samen met een werkgroep van vrijwilligers.

3.7 Samenwerkingen en subsidies

In 2025 heeft het museum verschillende samenwerkingsprojecten en subsidieprojecten afgerond:

- Het samenwerkingsproject 'Hanze en Handel' met Filpje- en Streekmuseum Tiel is in 2025 afgerond en verantwoord.
- Het samenwerkingsproject 'Tegenpolen' met Slot Loevestein en Bureau Toerisme Rivierenland is afgerond en verantwoord.
- De subsidie Kleine Musea van de Provincie Gelderland, die ingezet was voor de herinrichting van de Onder den Sint Maartenkamer, is afgerond.
- De Regioplansubsidie, die is ingezet voor de herinrichting van de museumkamers op de begane grond, is afgerond.
- Het subsidieproject met de Rabobank rondom de muurschildering in de museumtuin is afgerond.

Verdere samenwerkingen:

- Het museum is aangesloten bij het Erfgoedconvenant met het Regionaal Archief Rivierenland, het Flipje- en Streekmuseum Tiel en het Elizabeth Weeshuis Museum te Culemborg. Daarmee hebben de instellingen hun onderlinge samenwerking bekrachtigd. Elk kwartaal vindt er intervisie plaats en twee keer per jaar komen de samenwerkingspartners bij elkaar om te evalueren.

3.8 Publicaties

Het museum heeft dit jaar weer regelmatig beeldmateriaal geleverd voor publicaties van historici en kunsthistorici. Ook heeft het museum nieuwsupdates geschreven voor het lokale historische tijdschrift Tussen de Voorn en Loevestein.

4. Organisatie

De organisatie van het Museum Stadskasteel bestond in 2025 uit het bestuur, twee professionele krachten en een pool van vrijwilligers.

De taken van het museum worden gecoördineerd door het Operationeel Overleg waarin een bestuurslid, de professionele krachten en een afgevaardigde van iedere werkgroep zitting hebben.

De taken worden uitgevoerd door vrijwilligers die deelnemen aan de volgende werkgroepen:

- Archief, bibliotheek en collectie
- Museumcafé- en winkel
- Balie en ontvangst bezoekers
- Educatie
- Rondleidingen
- PR, marketing en communicatie
- Onderhoud tuin en klussendienst

Sommige vrijwilligers zijn actief in meerdere werkgroepen.

Het Museum Stadskasteel werkt met twee beroepskrachten: de conservator (12 uur/week) en de coördinator/beheerder (24 uur/week).

4.1 Samenstelling bestuur

Het bestuur heeft wisselingen ondergaan. In 2025 is een bestuurslid afgetreden en een nieuw bestuurslid toegetreden.

Hiermee bestaat het bestuur weer uit 5 personen, hetgeen voorsnog volstaat. In 2026 wordt gezocht naar een bestuurslid dat de bouwwerkzaamheden kan begeleiden.

4.2 Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor het museum. Zonder vrijwilligers is er geen museum.

In 2025 zijn drie nieuwe vrijwilligers toegetreden, waarvan één voor de baliedienst, één voor klussen en één voor bestuur. Een persoon verruilde de cafédienst voor het museumatelier. Het totaal aantal vrijwilligers is 50.

Van zeven vrijwilligers namen wij in 2025 afscheid.

Het werven van vrijwilligers is voortdurend een punt van aandacht. Het vrijwilligersteam bestaat uit vooral 55 plussers. Het is lastig gebleken om jonge, enthousiaste vrijwilligers aan te trekken. Er is een nieuwe wervingsflyer ontwikkeld en iedere vrijwilligers kreeg een stapeltje mee. Om nieuwe vrijwilligers te werven is het museum actief op social media, staan er folders in het museum en is het museum zichtbaar bij de vrijwilligersnetwerken zoals Welzijn Bommelerwaard.

Vrijwilligers zetten zich in voor de volgende taken:

- Gastvrouw / gastheer in het museum
- Gastvrouw / gastheer in het museumcafé
- Bestuursfunctie
- Onderhoud van website en sociale media, PR en publiciteit
- Ondersteuning bij de educatieve projecten voor scholen
- Rondleidingen
- Runnen van de museumwinkel
- Depot werkzaamheden zoals het invoeren van objecten in het museumregistratiesysteem, invoeren van boeken en scannen van foto's e.d.
- Onderhoud van de museumtuin
- Klussen
- Schoonmaak
- Boodschappen voor horeca

Sommigen doen meerdere soorten vrijwilligerswerk bij Museum het Stadskaasteel.

Met nieuwe vrijwilligers is, naast het inschrijven, een informatief en kennismakingsgesprek gehouden, een rondleiding gegeven en is het inwerken door een oudgediende geregeld waar het gaat om baliediensten of cafédienst. Daarnaast is er met nieuwe vrijwilligers een (informeel) evaluatiegesprek geweest na de eerste zelfstandige dienst. Iedere vrijwilliger krijgt 'bedrijfskleding' verstrekt. Voor de activiteiten die buiten de normale diensten vallen hebben zich ook vrijwilligers aangemeld. Denk aan Sintemaarten of het Emmy Verheij Festival.

Er vonden maandelijkse bijeenkomsten plaats voor de vrijwilligers, afwisselend aan het eind van de middag of 's avonds. De bijeenkomsten staan vooral in het teken staan van verbinding en gezelligheid. Tevoren wordt een nieuwsbrief verzonden met informatie vanuit de beheerder, de conservator, de coördinator en het bestuur. Vrijwilligers kunnen tijdens de bijeenkomsten reageren of vragen stellen. Een aantal ideeën van vrijwilligers vonden navolging, bijvoorbeeld een parkeerregeling voor vrijwilligers van buiten Zaltbommel. Diverse punten worden doorspeeld naar het Operationele Overleg voor opvolging.

Er vond een gezellige en goed bezochte Kerstborrel plaats in december 2025. Ook kregen alle vrijwilligers een attentie. In 2025 zijn opnieuw de verjaardagen van de vrijwilligers herdacht met een kaart.

4.3 Vertrouwenspersoon

Museum Stadskasteel beschikt over beleid ten aanzien van het omgaan met ongewenst gedrag. Het beleid bestaat uit een protocol dat is opgesteld door een door het bestuur aangestelde onafhankelijke vertrouwenspersoon. In het protocol staan stappen genoemd hoe om te gaan met ongewenst gedrag van medewerkers van het museum onderling en bezoekers en medewerkers. Dit protocol komt overeen met de handreiking die is opgesteld door de regeringscommissie seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het protocol van de vertrouwenspersoon is door het bestuur vastgesteld en gecommuniceerd met de medewerkers van het museum.

In het verslagjaar 2025 zijn er geen klachten door de vertrouwenspersoon ontvangen.

4.4. Educatie

De kunst- en erfgoed educatieprojecten worden door Museum Stadskasteel uitbesteed aan het MuseumAtelier. Het MuseumAtelier wordt geleid door een zelfstandig ondernemer en ondersteund door een groep vrijwilligers. Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen het MuseumAtelier en Museum Stadskasteel met de taken, financiële regelingen en verantwoordelijkheden die jaarlijks bijgesteld wordt.

4.5 Medewerkers in dienst

Het Museum Stadskasteel heeft in het verslagjaar 2025 twee betaalde krachten in dienst, de conservator (formatie: 12 uur/week) en de beheerder (formatie 18 uur/week).

4.5.1 Conservator

Het bestuur is zeer blij met de werkzaamheden die de conservator verricht. De taken van de conservator zijn divers. Hij bepaalt en bewaakt de inhoudelijke lijn van het museumwerk en ontwikkelt plannen voor het ontwikkelen en uitvoeren van toekomstplannen. Met name gericht op collectie en – beheer, het samenstellen van tentoonstellingen, het initiëren van activiteiten rond tentoonstellingen, het organiseren van lezingen, het aanvragen van subsidies, het onderhouden van contacten met andere musea in de regio, etc.

4.5.2 Coördinator/beheerder

Ook de coördinator is een vaste waarde binnen het museum waar het bestuur blij mee is. De coördinator/beheerder draagt zorg voor een optimaal functionerend en gastvrij museum. Hij zorgt voor een goede afstemming tussen conservator, de vrijwilligers werkgroepen, bestuur en externe contacten.

De coördinator regelt alle dagelijkse zaken, waaronder:

- Optimaal beheer van de gebouwen
- Rooster vrijwilligers
- Klein onderhoud
- Voorbereiding en uitvoering publieksactiviteiten.
- Inrichten en gebruiksklaar maken van verschillende ruimtes
- Contacten met externen (zoals leveranciers, beveiligingsdienst en bij restauratiewerkzaamheden)
- Organiseren operationeel overleg

De coördinator is BHV-er. Bij afwezigheid van de coördinator is een vrijwilliger oproepbaar als BHV-er.

5.PR, marketing en communicatie

Het museum Stadskasteel had op 31 december 2025 832 volgers op Facebook en 1135 volgers op Instagram.

Een kleine groei van 50 personen op Instagram, een verlies van 5 volgers op Facebook. Dit is het gevolg van dat Facebook steeds minder populair is. Mensen maken veel gebruik van TikTok.

Ondertussen is de huisstijl doorgevoerd en zijn de berichtgevingen van het Museum herkenbaar aan de rood/witte rand.

Het aantal views blijft ongewijzigd 600 tot 900 keer per reel. Een statisch bericht, zonder muziek en zonder ondertiteling krijgt hooguit 250 kijkers.

Voor de exposities zijn er in het afgelopen jaar minder posters gemaakt, dat wordt in 2026 weer opgepakt als communicatie van het Museum bij bijvoorbeeld het Tourist Office en aan de poort van het Museumkasteel.

Er zullen in 2026 nog meer filmpjes van de conservator en/of beheerder getoond worden; het spreekt de mensen aan en het is een goede uitnodiging aan het publiek.

Bij nieuwe tentoonstellingen, workshops, lezingen en evenementen worden persberichten verstuurd naar de Bommelerwaardgids en het Brabants Dagblad. Deze worden in de Bommelerwaardgids altijd geplaatst, in het Brabants Dagblad worden deze regelmatig geplaatst.

De nieuwe vormgeving voor de website, is begin 2025 gelanceerd.

6. Museumtuin

De Museumtuin is een belangrijk onderdeel van het museum. Vanuit de tuin is er goed zicht op het Stadskaasteel. De tuin wordt gebruikt voor buitenevenementen, zoals het Emmy Verhey Festival en beperkt voor (geluidsarme) feestjes. De tuin wordt regelmatig benut voor (huwelijks)fotoreportages. De tuin is tijdens openingstijden voor iedereen gratis toegankelijk. Dankzij vrijwilligers is de tuin een waar paradijs.

De tuingroep van het museum is ook in 2025 vrijwel wekelijks op de woensdagen een aantal uren in de tuin van het museum met 6 enthousiaste vrijwilligers actief geweest. Het tuinseizoen loopt qua werkzaamheden grofweg van februari tot en met november.

Naast het maandelijkse onderhoud is er in 2025 nog meer aandacht gekomen voor duurzaamheid en ecologie. Bij de in 2024 al geplaatste appelboom en insectenhotel is een Magnoliaboom, ofwel beverboom geplant. In 2025 zijn er ook enkele vruchtdragende struiken geplant en in 2026 zullen er nog meer worden geplaatst, waardoor daar een “plukfruihoekje” ontstaat. Voor veel kinderen en wellicht ook volwassenen een educatief moment. In 2025 is het er nog niet van gekomen, maar in 2026 staat het verbeteren van de composthoop op het programma.

Achter de vitrinekast, onder de op de tuinmuur aangebrachte borden, zijn clematissen aangeplant. Hierdoor krijgen de borden op den duur een groene omlijsting en wordt een lelijker stukje van de tuinmuur bedekt.

Voor geïnteresseerde bezoekers is een beknopte beschrijving van de belangrijkste blikvangers in de tuin beschikbaar. Een en ander zal in 2026 met behulp van een plattegrond nog verder worden verfijnd.

7. Educatie

7.1 Doelstelling

De doelstelling van Museum Stadskaasteel is om naast volwassenen ook kinderen met erfgoed in aanraking te brengen en kunst- en cultuurdeelname te bevorderen. Met inspirerende educatieprogramma's, projecten en buitenschoolse activiteiten wordt de museumcollectie levendig gemaakt en het museum onder de aandacht gebracht.

De kunst- en erfgoededucatie van Museum Stadskaasteel wordt uitgevoerd door het MuseumAtelier-Jacqueline Jans. De activiteiten vinden plaats in het museum, het atelier in het museum en op basisscholen in de Bommelerwaard.

7.2 Organisatie MuseumAtelier

Het MuseumAtelier wordt aangestuurd en uitgevoerd door erfgoed- en kunstdocent Jacqueline Jans, zelfstandig ondernemer onder de handelsnaam 'MuseumAtelier-Jacqueline Jans, Creatieve Educatieve Projecten'. Zij ontwikkelt en voert programma's uit, onderhoudt contacten en begeleidt en stuurt vrijwilligers aan tijdens educatieprogramma's.

Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen het MuseumAtelier en Museum Stadskasteel waarin taken, financiële regelingen en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd en wat jaarlijks worden bijgesteld. Het educatiebudget wordt elk jaar vooraf vastgesteld.

Werving, aanbod en boekingen worden verzorgd door het MuseumAtelier. Werving en publiciteit verloopt via direct-mail, gedrukte en sociale media, meerdere digitale platforms en de website van Museum Stadskasteel. Het MuseumAtelier onderhoudt hiervoor contact met basisscholen in de Bommelerwaard, het digitale platform 'Reizen in de Tijd' van Erfgoed Gelderland, cultuurcoaches/makelaars van Welzijn Bommelerwaard en Welzijn West Betuwe, cultuurstimulering Bommelerwaard Beweegt, de binnenstadmanager van Zaltbommel en diverse netwerken en cultuurorganisaties.

7.3 Educatielessen in het Museum

In 2025 bezochten negen scholen het museum voor een museumles in het kader van het educatieproject 'Tijdreizen in de Bommelerwaard'. Hierbij wordt samengewerkt met Stichting Mikwe en Stichting Vrienden van het Carillon. Dit driejarige educatieproject, met financiële steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie is in 2025 afgerond. De ontwikkelde museumlessen blijven in het aanbod staan. Daarnaast bezochten negentien basisschoolgroepen het museum voor een les over Fiep Westendorp of een andere educatiethema. Het totale bezoekersaantal tijdens schoolbezoeken in 2025 bestond uit ongeveer 2468 leerlingen met hun begeleiders.

7.4 Buitenschoolse workshops en atelierlessen

Het MuseumAtelier heeft zeven buitenschoolse workshops georganiseerd: twee over de collectie Fiep Westendorp, twee workshops rondom Ridder Maarten en het Stadskasteel, twee workshops Kunst in het Park en één openbare kunstactiviteit tijdens Kunstrondje XXL. Deze activiteiten zijn gefinancierd door eigen bijdrage van de deelnemers en het educatiebudget van het museum. In het atelier zijn atelierlessen voor kinderen en volwassenen verzorgd. Deze lessen zijn gefinancierd door de eigen bijdrage van de deelnemers. Met de buitenschoolse workshops zijn ongeveer 100 tot 130 extra bezoekers bereikt.

7.5 Erfgoedlessen op school

'MuseumAtelier-Jacqueline Jans' heeft op aanvraag van scholen gastlessen en projecten op basisscholen in de Bommelerwaard verzorgt, waarbij de lokale historie en de museumcollectie onder de aandacht is gebracht. Leerlingen en leerkrachten werden hierbij opgeroepen om het museum te komen bezoeken, deel te nemen aan buitenschoolse workshops of museumlessen te boeken.

7.6 Educatieprojecten in samenwerking met o.a. Museum Stadskasteel

'MuseumAtelier-Jacqueline Jans' heeft meerdere educatieprojecten uitgevoerd in samenwerking met diverse organisaties zoals Stichting Pracht in de Gracht, Kunstmin, Welzijn Bommelerwaard, Stichting Tour de Waal, diverse musea en de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel.

Tijdens het educatieproject '80 jaar Vrijheid' is er een samenwerking geweest tussen het MuseumAtelier en diverse musea zoals DrielsMuseum Kerkdriel, Historisch Museum Hedel

en het Museum Stadskasteel Zaltbommel. De collectie van het museum was tijdens de lessen op school het uitgangspunt en er heeft een expositie plaatsgevonden van werkstukken van leerlingen, gecombineerd met een tijdelijke tentoonstelling in het museumcafé. Leerlingen en leerkrachten werden hierbij opgeroepen om de tentoonstelling en het museum te bezoeken.

Tijdens het educatieproject 'Kunst in het Park' is er een samenwerking geweest met het museum. De atelierleerlingen hebben met een kunstwerk deelgenomen aan de kunstexpositie 'Pracht in de Gracht' en Zaltbommelse basisscholen hebben de expositie in het park en de museumlocatie bezocht. De atelierleerlingen hebben 300 werkstukken gemaakt voor de vrijwilligers van Stichting Sint Maartensfeest.

7.7 Educatieplannen in 2026

Er zijn plannen om in schooljaar 2026/2027 in samenwerking met Stichting Vrienden van het Carillon een educatieproject uit te voeren over de muziekgeschiedenis in de stad 'Muziek in Bommel'. Dit project wordt opgezet op aanvraag van de Culturele Commissie van de dorpsscholen in de gemeente Zaltbommel en de cultuurcoach. Voor het project, waarbij 19 basisschoolgroepen het museum bezoeken, wordt nog financiering gezocht.

'MuseumAtelier – Jacqueline Jans' adviseert en begeleidt scholen persoonlijk op het gebied van Cultuureducatie met Kwaliteit en kunst- en cultuurparticipatie. Meerdere scholen spreken jaarlijks in juni voor het volgende schooljaar een programma af, met museumlessen die aansluiten bij de lesstof van de leeftijdsgroepen. Aan het eind en aan het begin van elk schooljaar ontvangen alle scholen in de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel en alle contactscholen in West Betuwe, Altena en Brabant een lesaanbod van circa 8 diverse museumlessen.

8. Algemene info

Organisatie:	Stichting Museum Stadskasteel Zaltbommel
Opgericht:	1905
Museum:	Stadskasteel Zaltbommel
Adres:	Nonnenstraat 5, 5301 BE Zaltbommel
Telefoon:	0418-512617
Website:	www.stadskasteelzaltbommel.nl
E-mail:	info@stadskasteelzaltbommel.nl
Registratie:	Sinds 2000 geregistreerd museum
Collectie:	Historie, kunst en kunstnijverheid van de Bommelerwaard, leven en werk van Fiep Westendorp
Openingstijden:	Dinsdag t/m zondag 13.00 – 17.00 uur.

9. Jaarrekening